

פרוטוקול מס' 306

מישיבת ועדת העבודה ביום ה' כ"ב בניסן תשל"ו - 22 באפריל 1976, בשעה 10.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

ש. ארבל-אלמוזלינו - יו"ר
מ. גז
ל. דיציאן
מ. דרובלס
י. דרניצקי (יודיץ)
י. כהן
א. לבנבראון
ח. שמעוני

מוזמנים:

א. הראל - הועד הפועל של ההסתדרות
צ. כץ - קופת-חולים מכבי-אסף
י. זרזבסקי - קופת חולים מאוחדת
י. ברק - משרד העבודה
מר בושון - המוסד לביטוח לאומי
מר ג'רסי - המוסד לביטוח לאומי
מר מרינוב - המוסד לביטוח לאומי

מזכיר הוועדה:

מ. משולם

רשמה:

מ. הלנברג

סדר-היום:

1. חוק הגנת השכר, תשי"ח-1958 - תקנות בדבר קביעת מקסימום דמי טיפול מקצועי-ארגוני.
2. חוק מס מקביל, תשל"ג-1973 - צו בדבר שינוי התוספת לחוק.
3. חוק מס מקביל, תשל"ג-1973 - תקנות בדבר חלוקת המס המקביל.
4. חוק הסכמים קיבוציים (תיקון מס' 3), תשל"ו-1976 - הצעת חוק ר"ט של חברת-הכנסת שושנה ארבל-אלמוזלינו.

- 1635 -

(תקן) ביום 27.5.76

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

חוק הגנת השכר, תשי"ח-1958 - תקנות בדבר
קביעת מקסימום דמי טיפול מקצועי-ארגוני

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

קיבלתי מכתב מהיועץ המשפטי של משרד
העבודה, בשם שר העבודה, בצרוף הצעת

התקנות. במכתב נאמר: "רצ"ב טיוטת תקנות שבדעת שר העבודה להתקין בתוקף
סמכותו על-פי סעיף 25(א) (ב3) לחוק הגנת השכר תשי"ח-1958. תקנות בנדון,
מתשל"ד, כפי שהותקנו לאחרונה ביום 25 בפברואר 1975 (ק"ת חשל"ה עמ' 990)
קובעות, שדמי הטיפול המקצועי-ארגוני שמותר לנכותם משכרו של עובד לא יעלו
על 1% מהשכר עד לשכר מקסימאלי של 2000 לירות. השכר המקסימאלי לתקנות מסוג
התקנות שבנדון הותאם בכל פעם לתקרת המס האחד והתיקון עתה דרוש לאור שינוי
חקרת המס האחד לסך 2800 לירות. מאחר שלפי סעיף 25(א) (ב3) לחוק הגנת
השכר תשי"ח-1958 טעונות תקנות אלה אישורה של ועדת העבודה של הכנסת נבקש,
להעמידן על סדר יומה של הוועדה!"

נמצא אתנו מר הראל, חבר הוועדה המרכזת,
שהוא יושב-ראש מחלקת הארגון בוועד הפועל של ההסתדרות. הזמנו אותו כדי
שיסביר לנו את הדברים. כן הזמנו את נציגי קופות החולים כדי לשמוע את
דעתם. אני מקדמת אותם בברכה.

ל. דיציאן:

רק בערב החג קיבלנו את ההודעה על השינוי
בסדר היום. אני מבקש לקיים התייעצות
סיעתית בנוגע לסעיפים העומדים על סדר היום. בהזדמנות זו אני מבקש להעיר,
שלא יתכן, שבתקופת פגרה, כאשר אין אפשרות של התקשרות באופן סדיר, נקבל
הודעות שינוי של פחות מעשרים-וארבע שעות מראש.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

הודעת השינוי ביחס לסדר היום נשלחה
ב-12 בחודש.

ל. דיציאן:

היא הגיעה לידי בערב החג האחרון, דהיינו,
ביום שלישי בבוקר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

נתחיל לדון בנושאים ונראה אם תחשוב,
תוך כדי דיון, שאתה זקוק להתייעצות.

ל. דיציאן:

יש צורך לקיים התייעצות בכל הנושאים.
אפשר לקיים ישיבה אבל ללא הצבעה.

י. כהן:

גם אני קיבלתי את הודעת השינוי בערב
החג.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני דאגתי שהשינוי יישלח במועד, עוד
ב-12 באפריל, דהיינו לפני החג. אני
מצטערת על התקלה. אני חוזרת ומציע שנתחיל בדיון ואם תחליטו שיש צורך
בהתייעצות סיעתית - ניחן אפשרות לכך.

א. הראל:

השינוי שביקשנו להכניס בתקנות איננו
חדש וכבר הופעתי מספר פעמים בפני הוועדה
באותו נושא. השינוי מתייחס לסכום אשר נקבע כתיקרה ממנה ייגבו דמי טיפול
מקצועי-ארגוני.

א. הראל:

כאשר חוקקנו את החוק, חוק הגנת השכר, מטרתו העיקרית הייתה שלא לעודד במדינת-ישראל עבודה בלתי מאורגנת. בשעתו נקבע שייגבה שיעור של 1% משכרו של העובד הבלתי-מאורגן, עד לתקרה של 500 ל"י. להסתדרות היו השגות ביחס לשיעור נמוך זה, שהוא נמוך יותר מהשיעור המשולם על-ידי חבר הסתדרות, כי כידוע חלק מן המס האחיד מיועד לפעולות ארגון, בשעה שהעובד הבלתי מאורגן נהנה מכל ההטבות וההישגים שאותם מקבל חבר הסתדרות.

כיום יש במדינה כ-110 עובדים בלתי מאורגנים. חשבנו שיש הצדקה שעובד בלתי מאורגן ישלם אותו סכום שמשלם העובד המאורגן לצרכי טיפול ארגוני. כאן עלי לציין, שלפי חוק ההסכמים הקיבוציים מותר לנו להכניס בהסכם סעיף המתיר לגבות את המס בשיעור של 1%. במסגרת זו אנחנו מקיפים רק 37 אלף מתוך 110 אלף עובדים.

ל. דיציאן:

האם אתם גובים רק מ-37 אלף?

א. הראל:

כן. לגבי שאר העובדים או שבהסכם הקיבוצי אין סעיף כזה או שאין לגביהם הסכם קיבוצי.

במשא-ומתן עם משרד העבודה ולאחר שהצגנו את העניין בוועדת העבודה, ובהמלצת ועדת העבודה, הגענו להוצאת צווי הרחבה המאפשרים לנו להגביר את מסלול הגבייה. משרד העבודה, עם חתימתם של ההסכמים החדשים, מוציא צו הרחבה המאפשר לגבות את המס הזה. אנחנו מקווים שבשנת 1976 תוכפל האוכלוסיה ממנה אנחנו גובים את המס הזה.

מאחר ושונתה התיקרה ממנה ניגבה מס אחיד והיונן ואנחנו מבקשים שעובד בלתי מאורגן ישלם כמו שמשלם עובד מאורגן, אנחנו מבקשים להעלות את התיקרה של השכר מ-2000 ל-2800 לירות, שממנו עובד בלתי מאורגן ישלם 1% כדמי טיפול מקצועי-ארגוני.

אציין ואביא כמה נתונים המראים שרק עכשיו אנחנו מגיעים להשוואה, פחות או יותר, של הסכומים המשולמים כדמי טיפול מקצועי ארגוני על-ידי עובד מאורגן ועל-ידי עובד בלתי מאורגן.

בשנת 1965, עם התחלת החוק, המס הממוצע אשר שולם על-ידי עובדים בלתי מאורגנים היה 4.81 לירות, כשתיקרת השכר הייתה 500 לירות. באותו זמן שילם חבר הסתדרות סכום של 9.65 לירות. בשנת 1971 שילם עובד לא מאורגן סכום של 6.09 לירות וחלקו של עובד מאורגן בדמי טיפול מקצועי ארגוני היה 9.32 לירות. השיעור של 1% ששילמו הבלתי מועסקים משכרם לא הגיע לסכום ששילם חבר הסתדרות ולכן ביקשנו להעלות את האחוז. בשנת 1974 שילם העובד הבלתי מאורגן מס בשיעור של 9.76 לירות בעוד שחבר הסתדרות שילם 12.53 לירות. בשנת 1975, כאשר הגענו לתיקרה החדשה, השיעור הממוצע אשר שולם על-ידי עובדים בלתי מאורגנים היה 14.43 לירות ומס הארגון של חבר הסתדרות - 14.92 לירות, נמצא כי הפער התיישר, וזו למעשה המגמה אשר הצגנו לפנינו כאשר קיימנו דיונים במהותו של החוק. אם לא נעלה עכשיו את תיקרת השכר לסכום של 2800 לירות שוב יווצר פער בין התשלום המשולם על-ידי עובד מאורגן ובין זה המשולם על ידי עובד בלתי מאורגן ושוב יווצר מצב שהעובד הבלתי מאורגן מקבל אותן זכויות שמקבל עובד מאורגן, אבל הוא משלם סכום קטן יותר תמורת הזכויות שהוא מקבל.

ל. דיציאן:

מה הסכום שמשלם כיום כמס ארגון על-ידי חבר הסתדרות?

א. הראל:

קופת חולים מקבלת 60% מהסכום הכולל, מס ארגון הוא בשיעור 30%, ו-10% מתחלקים

לקרנות שונים.

י. זרובסקי:

אם נניח שהסכום של המס האחיד הוא 100 לירו שליש מהסכום הוא למס ארגון, דהיינו,

כ-30 לירות.

ל. דיציאן:

מה שיעור המס האחיד ממסכורת של 2800 לירו

א. הראל:

97.50 לירות. סכום זה כולל ביטוח משפחתי בקופת-חולים. זה סכום שנקבע החל מ-1

בינואר השנה.

צ. כץ:

במפקד מס מקביל שנערך ואשר לגביו אין מספרים סופיים אלא המספרים מתייחסים רק לכ-90%, היו בקופות החולים החופשיות, שאינן שייכות להסתדרות, 86 אלף עובדים לפי חלוקה זו: ל"אסף" - 5000, ל"מכבי" - 60,000, ול"מאוחדת" - 21,000. מספר זה מתייחס לכ-90% מכלל העובדים שהתפקדו. אם נוסיף לכך את אלה שלא התפקדו יש להניח שנגיע לכ-100 אלף. כפי שציין מר הראל, מדובר על 110 אלף עובדים שאין קשורים להסתדרות.

כיצד ההצעה המוצעת חשפיע עלינו? כאשר אנחנו אומרים לחברים שלנו שבמקום סכום של 20 לירות יהיה עליהם לשלם 28 לירות, הם באים ודורשים מאתנו הנחה, כי חבר בקופת חולים שלנו משלם מס חבר וחוזר מזה הוא משלם מס ארגון. נניח ששכרו הוא 3000 לירות והוא יידרש לשלם 28 לירות במקום 20 לירות, הוא יבוא וידרוש מאתנו בחזרה את הסכום של 8 לירות.

לצערי, עלול להתקבל רושם מזוועה כאילו דבר לג נשנתה, היה שיעור של 1% והוא נשאר כשהיה. לא זו המציאות. שנת 1965 הייתה השנה הראשונה להפעלת החוק. בשנת 1966 הייתה תיקרת השכר 700 לירות ואז שילם רוזק סכום של 29.5 לירות, אשר היוו 4.2% משכרו. אם ההצעה תקבל חוקף, נמצא כי לפי הלוח החדש המס האחיד של חבר הסתדרות יהיה 2.8%, מכיוון שהמס האחיד הוא רגרסיבי בצורה בינלפת, ולעומת זה מס הארגון הוא מס יחסי ותופס משקל גבוה יותר ככל שמשנתה התקרה. לפיכך נמצא שסכום של 7 לירות היוו בזמנו 23.7% מתוך מה ששילם חבר הסתדרות, ואם החוק יאושר השיעור יהיה 35.2%. אני מביין שחבר הסתדרות משלם עד 30%, אם כן מדוע מי שאיננו חבר הסתדרות צריך לשלם 35.2%?

ב-13 באוקטובר 1975 פנינו לשר העבודה, הצגנו לפניו את המצב שהיה קיים והצבענו על כך שעובדים שאינם מאורגנים משלמים יותר. לצערנו, השר לא פעל בנושא זה.

אנחנו יודעים שלקופת חולים של ההסתדרות יש גרעונות, ובהצעה המועלית אנחנו רואים דרך לשאיבת אמצעים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

דמי טיפול מקצועי-ארגוני אינם מיועדים לקופת חולים.

צ. כץ:

הסכומים הנגבים מחברים שלנו מיועדים להסתדרות ואנחנו צריכים לתת לחברינו

הנחות כתוצאה מכך.

צ. כץ:
לפי ההצעה נמצא שחבר שלנו, רווק, ישלם שיעור של 35.2% מהמס האחיד של חבר הסתדרות כדמי ארגון, בשעה שחבר הסתדרות משלם לצורך זה עד 30%.

י. זרובסקי:
נניח שבשנת 1965 הייתה הצדקה להטלת מס ארגון על עובדים בלתי מאורגנים כדי, כפי שאמר מר הראל, שהם לא יהנו חינוך מהישגי ההסתדרות במקום עבודתם. כיום המצב שונה. ההישגים אשר משיגים העובדים אינם תוצאה מפעילותה של ההסתדרות. אינני מצדיק את הדרכים המביאים להישגים, אבל עובדה היא שההישגים אינם תוצאה מפעילותה של ההסתדרות. אם תרצו, במצב הנוכחי אפשר אפילו לערער על עצם ההצדקה שבהטלת מס ארגון, אבל נניח לזה.

לפניכם מונח לוח של דרגת המס האחיד לחברי ההסתדרות לתאריך 1 בינואר 1976, ממנו ניתן ללמוד כי יחיד משלם מס בסכום של 79.50 לירות, כש-40% מסכום זה מיועדים להסתדרות. החלק אשר מיועד להסתדרות מן המס האחיד מהווה אמצעי למימון פעולותיה של ההסתדרות, הכוללים מספר תחומים: תרבות, משען, דור לדור, מס ארגון וכו'. הסכום של 28.- לירות, אשר מבקשים עכשיו, מהווה 88% מן המס האחיד. כפי שאמרתי, רווק משלם מס בסכום של 79.50 לירות, ממשכורת של 2800 לירות. השיעור של 40% המיועדים להסתדרות הם 31.80 לירות. הסכום של 28.- לירות מסכום של 31.80 לירות מהווה 88%. בעל משפחה שיש לו משכורת של 2800 לירות משלם מס אחיד בסכום של 97.50 לירות. חלקה של ההסתדרות - 39.- לירות, דהיינו 78%.

הייתי אומר שהחובה לשלם מס ארגון הופכת את החברות בקופות-חולים לא הסתדרותיות לבלתי כדאית. מס ארגון מייקר את הוצאות החברות בקופות-חולים הלא-הסתדרותיות.

ל. דיציאן:
מה התשלום אצלכם? האם קיימת אצלכם תיקרת תשלום? מה הסכום שמשלם בעל-משפחה, רווק וכו'.

י. כהן:
האם אתם מקבלים עזרה מן הממשלה, לפי מספר המבוטחים?

מ. דרובלס:
אני שואל למה במסגרת המס האחיד צריך לשלם גם מס ארגון? אולי יש מקום לקבוע הפרדה.

צ. כץ:
אנחנו גובים מרווק סכום של 66.- לירות מנשוי - 90.- לירות ומנשוי פלוס - 98.- לירות. ההסתדרות גובה מנשוי, בין שיש לו ילדים ובין שאין לו ילדים, 97.50 לירות. עד כאן השיעורים שלנו ושל ההסתדרות פחות או יותר שווים אבל התוספת מקשה עלינו.

ל. דיציאן:
כמה רווקים יש אצלכם, כמה נשואים בלי ילדים וכמה נשואים עם ילדים?

צ. כץ:
אני מניח שהתחלקות היא פחות או יותר כמו בהסתדרות.

מ. גז:
מבחינת ההתחלקות של משפחות עם ילדים נדמה לי שעיקר העומס נופל על ההסתדרות.

אני מניח שההתחלקות אצלנו היא כמעט
כמו בקופת חולים של ההסתדרות.

צ. כז:

במה שנוגע לתמיכות - אנחנו נמצאים מקופחים
ביותר. התמיכות ניתנות לקופת-חולים בעלי אופי ציבורי. משרד הבריאות
איננו רואה אחרונז כמי שמספקים שרות בעל אופי ציבורי.

האם לקופת-חולים "מכבי" יש מרפאות
בישובי ספר?

מ. דרובלס:

צ. כז:

כן.
מכיוון שאין לנו בעלויות - אין רואים
אחרונז כנותני שרות בעל אופי ציבורי.
משרד הבריאות תומך בשיטה לא-כלכלית.

האם אין אתם מקבלים הקצבה מן הממשלה?

י. כהן:

צ. כז:

קופת חולים "מכבי" קיבלה 6 מיליון לירות.
קופת חולים לאומית קיבלה סכום של 2 מיליון.

י. זרובסקי:

רוב המרפאות של קופת-חולים מאוחדת הן
בבעלות ואף-על-פי-כן אין רואים אחרונז
כמי שנותנים שירות בעל אופי ציבורי.

א. הראל:

אם התחומפת של מס ארגון פוגעת בקופות
חולים הלא-הסתדרותיות, יש להם אפשרות
להקטין את שיעור המס. אביא לדוגמה כמה מספרים. מי שמשכורתו בין
400.- ל-450 לירות משלם בקופת חולים "מכבי" סכום של 35.- לירות לעומת
19.- לירות בקופת חולים של ההסתדרות, ואם הוא מעל לגיל 55, משלם חבר
ב"מכבי" - 40.- לירות.

צ. כז:

הנמנים על קבוצה זו מקבלים סעד מן המדינה.

ל. דיציאן:

תחיל מרמת הכנסה של 1000.- לירות.

א. הראל:

המספרים האלה נכללים בטבלה אשר חולקה
על-ידי מר כז.

א. הראל:

מי שמשכורתו בין 1051 לירות ל-1250 לירות
משלם לקופת החולים הכללית 32.- לירות,
ב"מכבי" - 58.- לירות, ואם הוא מעל לגיל 55 - 73.- לירות. בשכר
שבין 1251 ל-1550 לירות משלם חבר ההסתדרות 37.- לירות, "מכבי" - 65 לירות
ואם הוא מעל לגיל 55 - 78.- לירות. כאשר מדובר על שכר שבין 1550 ל-1750
לירות משלם מי ששיך לקופת חולים כללית סכום של 40.- לירות, "מכבי" -
70 לירות, ואם הוא מעל לגיל 55 - 85.- לירות. בשכר שבין 1750 ל-1950
לירות משלמים בקופת חולים כללית 42.- לירות, ב"מכבי" - 75.- לירות,
ומי שהוא מעל לגיל 55 - 90.- לירות. אני מדבר על משפחה המונה ארבע
נפשות.

צ. כז:

המספרים אינם מדוייקים. כאשר מדובר על
גיל 55 הכוונה היא שמי שנכנס כחבר לקופה
בהיותו בגיל 55 משלם את הסכומים שצויינו ולא מי שהיה חבר בקופה ובעת
היותו חבר בה הגיע לגיל 55.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: כך הבנו את הדבר.

א. הראל:
מי שמשתכר 1950 - 2000 לירות משלם סכום של 4350 לירות אם הוא שייך לקופת החולים הכללית, -77 לירות ב"מכבי", ואם הוא מעל לגיל 55 -92 לירות. בתקרה החדשה במסגרת של שכר חודשי בשיעור של 2800 לירות ישלם חבר הסתדרות לקופת חולים סכום של -53 לירות בשעה ש"מכבי" תיגבה מחבריה -98 לירות.

ל. דיציאן:
מתוך המספרים האלה אפשר ללמוד עד כמה החלוקה של המס האחיד בלתי הגיונית ולכן יש גרעונות.

א. הראל: זה ענין אחר.

דמי טיפול מקצועי-ארגוני מיועדים אך ורק לפעולות ארגון ואיגוד מקצועי. עם צווי הרחבה אני מקווה שנקיף עוד 30 אלף איש בשנה הבאה.

ל. דיציאן:
פורמלית יש עוד ארגוני עובדים: פועלי אגודת ישראל, הפועל המזרחי והעובד הלאומי. כיצד מבוצעת החלוקה של דמי ארגון בין הארגונים השונים של העובדים?

א. הראל:
במקום עבודה שההסתדרות הלאומית היא הגוף היציג - היא מקבלת את מירב הכסף. הוא הדין לגבי הפועל המזרחי ופועלי אגודת ישראל.

ל. דיציאן:
בעיריית תל-אביב, לדוגמה, עובדים כ-11 אלף איש. כ-60% מכלל העובדים משתייכים להסתדרות הכללית אבל היתר משתייכים לארגונים אחרים. כיצד נעשית החלוקה?

א. הראל:
הכל הולך להסתדרות, כי ההסתדרות היא הגוף היציג.

צ. כץ:
אנחנו מבקשים לא להעלות את התיקרה טרואקטיבית. יש גם אפשרות להקטין את האחוז לפחות לחברי קופת חולים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אין ספק שעובד בלתי מאורגן במקום עבודה מאורגן נהנה מהישגים שמשיגים העובדים המאורגנים, במסגרת מאבק של ארגון העובדים, והוא צריך לשאת בהוצאה הקשורה עם ארגון ואיגוד מקצועי. זו היתה ההנחה העיקרית אשר הינחתה אותנו. אינני סבורה שיש מקום לשחרר עובד מתשלום מס ארגון, שהוא צריך לשאת בו בתמורה להישגים שהוא זוכה להם.

אני חוזרת ושואלת את חבר-הכנסת דיציאן, האם אתה עדיין מבקש שלא נחליט היום?

ל. דיציאן:
כן. אנחנו צריכים לקבל חומר במועד, כדי שנוכל לעיין בו וללמוד אותו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אני מקבלת את ההערה שלך. אפנה אל משרדי הממשלה כדי שבעתיד נקבל את החומר בזמן כדי שנוכל להמציא אותו במועד לחברי הוועדה.

ל. דיציאן:

לא התייעצתי עם חברי במה שנוגע למס ארגון. האחוז שרווק משלם מעלה אצלי מחשבה מסויימת. אני מבקש להעיר בהזדמנות זו כי בדרך כלל אנחנו מאשרים, כמעט אוטומטית, כל העלאה שמחליטים עליה במקום אחר. הנה, בהסתדרות הוחלט על העלאת התיקרה ל-2800 לירות ואנחנו מאשרים, בלי שיש לנו השפעה על החלוקה הפנימית, שלדעתי מעוותת ביותר. אני סבור שהגורם לגרעונות של קופת חולים היא החלוקה המעוותת במס האחיד ואולי אציע הצעה אחרת. לפי מה ששמענו, רווק שמשכורתו 2800 לירות שהיא איננה גבוהה, משלם מס ארגון בשיעור של 35.2% מן המס האחיד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

החוק מדבר על 1% מן השכר.

מ. דרובלס:

גם אני חושב שלא נוכל לאשר היום את התקנות. אולי רצוי שנבקש ממשרד העבודה פרטים בדבר

החלוקה.

י. ברק:

זה לא ענין של משרד העבודה אלא של ההסתדרות למשרד העבודה אין מה לומר בענין זה.

מ. דרובלס:

אני חושש שבעקיפין אנחנו מעלים את מימון המפלגות.

י. ברק:

זה רק מס ארגון. אין כאן מימון מפלגות. זה נכנס רק לפעולות ארגוניות ומקצועיות.

זה לא משפיע על המס האחיד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

מס פוליטי איננו שייך למס האחיד.

מ. דרובלס:

אני מציע שנשקול אם לאשר את העלאת התיקרה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אעמיד להצבעה את הנושא הזה בישיבתנו ביום 30 באפריל.

ה נ ו ה ל ש : לדחות את קבלת ההחלטה ל-30 באפריל.

חוק מס מקביל, תשל"ג-1973 - צו בדבר שינוי התוספת לחוק

ה נ ו ה ל ש : לאשר את חוק מס מקביל, תשל"ג-1973 - צו בדבר שינוי התוספת לחוק כמוצע.

חוק מס מקביל, תשל"ג-1973 - תקנות בדבר חלוקת המס המקביל

מר בוטון:

אנחנו מביאים לפניכם הצעה לשנות את התקנות בדבר חלוקת המס המקביל לקופות החולים. התקנות המוצעות היו בוועדת התקנון של מועצת מס מקביל ואושרו שם פה אחד על-ידי כל קופות החולים. התקנות הנדונות באות כדי להקל הן על קופות החולים מצד אחד, והן על-ידי המוסד לביטוח לאומי.

לפי חוק מס מקביל, המס המקביל נגבה

מן המעבידים ומחולק בין קופות החולים, כמקדמות חודשיות, וחוק ששה חודשים מתום שנת הכספים מתחשבים אתם. ההתחשבות היתה לפי החיוב של המעביד, שהיה נרשם בספרים, קופות החולים היו מזוכות ועד ל-20 בחודש הבא היו הסכומים מועברים לקופות החולים, בעבור החודש שחלף. מאז שהותקנו התקנות עד לזמן האחרון מתברר שיש משקים שמעבידים מדווחים אמנם אבל לא משלמים את הכסף אלא מאוחר יותר, או להיפך, משלמים ואין מדווחים, וקרה שקיבלנו כספים ולא העברנו אותם לקופות החולים.

מר בוטון: קופות החולים התלוננו על המצב הזה והסכמנו, שאם כי בתקנה מדובר על העברה ב-20 בחודש נבצע את ההעברה בשלושה שיעורים בהתאם לזרימת הכספים למוסד. על כך קיבלנו הערה ממבקר המדינה שאמר, שאמנם נכון שאנחנו נוהגים לפי רוח החוק כלומר, להעביר כספים לקופות החולים, אבל בתקנה מדובר על "בהתאם לחיוב" כלומר, בהתאם למה שדווח והוצא לתקן את התקנה כדי שנעביר את כספי המס המקביל שאנחנו מקבלים, לקופות החולים.

במוסד לביטוח לאומי הוקמה ועדה לענין זה ואנחנו מציעים את התקנות שלפניכם.

יש כאן שוני בשתי נקודות. האחת - במקום להעביר את הכסף לפי דו"חות אנחנו מעבירים את הכספים כל חודש, עד ה-30 בו. מדובר על כספים שקיבלנו בפועל בחודש שעבר. ב-30 בחודש אנחנו מעבירים את כל הסכום ולא בשיעורים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני מציעה שנעבור סעיף סעיף ונשמע הסברים, במידת הצורך, לגבי כל סעיף.

סעיף 1 - החלפת תקנה 1

סעיף 1 - החלפת תקנה 1 נתקבל.

סעיף 2 - החלפת תקנה 2

ל. דיציאן: התקנה הקודמת הרבה יותר ברורה, למה צריך לשנותה?

מר בוטון: קורה שאת המאזן והדו"ח של המאזן אין אנחנו עושים בדיוק תוך 6 חודשים.

ל. דיציאן: החוק מחייב שהמאזן יהיה תוך 6 חודשים. אסור לנו לפעול בניגוד לחוק. בסעיף 216 מדובר על תוך 6 חודשים, למה נשנה?

מר בוטון: אנחנו רוצים להתאים את מערכת החשבונאות עם מערכת המס המקביל. במועד שמתפרסם הדו"ח יתפרסם גם ענין ההכנסות וההוצאות של המס המקביל.

מר מרינוב: מערכת החשבונאות של מס מקביל היא חלק של מערכת החשבונאות של הביטוח הלאומי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: מדוע אתם לא עומדים, מבחינת הדו"ח של המוסד לביטוח לאומי, בלוח הזמנים לפי החוק?

מר מרינוב: יש תקלות, כמו בהקופת המלחמה למשל.

ל. דיציאן: מדובר כאן על כספים שאינם של הביטוח הלאומי. המוסד לביטוח לאומי הוא רק הגובה ואם הוא איננו מעביר את כל הכספים שחייב היה להעביר, כאן באות התקנות וקובעות פרק זמן של תוך ששה חודשים. מחוקק המשנה קובע את החובה שתוך ששה חודשים ייעשה המאזן וייגבו ההפרשים. אינני רוצה לערוב את זה עם המערכת הכללית של הביטוח הלאומי. אני מבקש לחזק ולחייב את מילוי החוק. אין אני רוצה בשינוי העלול להראות כאילו אנחנו משחררים מהתחייבות של החוק.

אנחנו מדברים על תקנות ולא על חוק.
תקנות ניתנות להתאמה.

י. ברק:

חוק הביטוח הלאומי מחייב את המוסד לביטוח לאומי להגיש מאזן תוך ששה חודשים. מדובר במיליארדים של לירות של כספי מבוסחים. יש הרמוניה בין הביטוח הלאומי לבין קופות החולים ומנסים לעבוד ביחד. הדבר מוסכם עם קופות החולים. גם בתקנה הראשונה ניסו לעשות צעד כדי שהעניין יהיה יותר פשוט.

המאזן של מס מקביל וביטוח לאומי נעשה והולך ביחד ואין שום הגיון להקים מערכת נפרדת. יש חובה לעשות את המאזן תוך ששה חודשים והדעת נותנת שזה יהיה תוך ששה חודשים, כי אחרת הדבר יועמד לבירור.

אני אומר שניתן לצדדים לעשות את העבודה בצורה הרמונית כמו עד כה, אם הצדדים מסכימים לכך. המטרה היא לייעל את העניין ולמה גיצור מראש מצבים שאינם ניתנים לביצוע, לעשות שני מאזנים?

אנחנו מבקשים שיקפידו על המסגרת הקבועה בחוק.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

בסעיף קטן (ב) של סעיף 2 יש חידוש בדבר ריבית והצמדה. קופות החולים הסכימו לחידוש הזה, שהוא דו-צדדי.

מר בוטון:

חוק מס מקביל, חשל"ג - 1973 - תקנות בדבר חלוקת המס המקביל, נתקבל. התחולה - מ-1 באפריל 1976.

חוק הסכמים קיבוציים (תיקון מס' 3), חשל"ו-1976 - הצעת חוק ר"ס של חברת הכנסת ש. ארבל-אלמוזלינו

יושבת-ראש ועדת העבודה מציעה בהצעת החוק הנדונה לתת איזו שהיא פומביות להסכמים קיבוציים ולהסדרים קיבוציים.

י. ברק:

בישיבות הקודמות הסברתי מה מאפיין הסכם קיבוצי. הוא צריך להיות על-ידי ארגון עובדים, וצריך להגישו לרישום למשרד העבודה.

קיימים במדינה הסדרים אשר נעשים על-ידי ועדי עובדים ארצויים או מקומיים, יש גם גופים המכנים עצמם "ארגון עובדים" שאינם אלא ועדי עובדים כמו "ארגון העובדים של עיריית ירושלים". מאחר ובחוק הסכמים קיבוציים מדובר על ארגון עובדים, נקבע שוועד עובדים איננו מוסמך לחתום על הסכם קיבוצי.

יש הבדל בין הסכם קיבוצי ובין הסדר קיבוצי ואנחנו לא רוצים שיהיה אותו מעמד לשני הסוגים האלה.

הדיון הממצה ביותר יהיה אם נעבור על סעיפי החוק.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

סעיף 1 - תיקון סעיף 10

הפעולה היא הגשה לרישום ומוצע לקצר את התקופה ולהעמידה על "תוך חודשיים" במקום

י. ברק:

"תוך שלושה חודשיים".

באיזה אופן מגישים לרישום? - בענין זה יש תקנות וטכניקה.

י. ברק:

יש הבדל בתאריכים שבין "וישלח" לבין "יוגש". אם מדובר על "יוגש" - החומר צריך להגיע למשרד העבודה תוך חודשיים.

ל. דיציאן:

מדובר על "יוגש" באופן שנקבע בתקנות. פירוש הדבר משלוח בדואר רשום או למסור בסניף

י. ברק:

משרד העבודה. התיקון הוא סמנטי בלבד. הנאמר כאן מתאים גם לסעיף 1 של החוק, שם נקבע מה הוא הסכם קיבוצי. גם שם מדובר על "יוגש" לרישום, וחשוב שיהיה אותו נוסח.

סעיף 1 - תיקון סעיף 10 נתקבל.

סעיף 2 - תיקון סעיף 10א נתקבל.

סעיף 3 - תיקון סעיף 10ב

מה פירוש "מעביד בשירות ציבורי"?

ל. דיציאן:

יש הגדרה מה הוא שירות ציבורי.

י. ברק:

סעיף קטן (ב)

זה בהתאם למה שסוכם, שאם מדובר על חברה ממשלתית, ההוק קובע מי צריך לקבוע את הדברים אושרו על-פי חוק או נקבעו על-פי

י. ברק:

תנאי העבודה או לאשר אותם. אם הדברים אושרו על-פי חוק או נקבעו על-פי חוק - הפומביות מובטחת.

ניקה לדוגמה את עובדי רשות השידור, האם שחרם נקבע על-פי חוק?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

כן. הוא נקבע בהתאם לחוק רשות השידור.

י. ברק:

אני אינני יודע היכן אני יכול להשיג את תנאי העבודה של העובדים ברשות השידור.

ל. דיציאן:

בדרך-כלל הם במסגרת ההסכם הקיבוצי של עובדי המדינה. גם בשירות המדינה יש הסכמים נפרדים למשפטנים, לרוקחים, לרופאים וכו'. אלא מה ההבדל? - ברשות השידור ההנהלה איננה יכולה לחתום ללא אישורו של השר. ברגע שניתן אישורו של השר - המטרה של החוק הושגה.

י. ברק:

אם אני מבקש לדעת את תנאי העבודה של עובדי רשות השידור, היכן אני יכול

ל. דיציאן:

למצוא אותם?

בהסכם הקיבוצי של רשות השידור.

י. ברק:

בחוק ניתנת הסמכה למישהו לנהל את המשא-ומתן, היכן אפשר למצוא את ההסכמים?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

י. ברק:
המטרה של הצעת החוק היא לחשוף. אם הדבר נעשה מנוח חוק, בחוק יש פרוצדורה. כאשר מדובר על חברה ממשלחית, ההסכם על תנאי העבודה צריך לקבל את אישורה של הממשלה. במקרה של רשות השידור יש צורך באישורו של השר.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אם מדובר על הסכם קיבוצי - הוא פומבי כי ההסכם נעשה עם ההסתדרות. אבל אם מדובר בהסכם שלא בא לאישור הממשלה - אין לכך פומביות.

ל. דיציאן:
הפומביות מהווה בלם לחריגה ממסגרות.

י. ברק:
אני מציע שתיקבענה הוראות מיוחדות. המטרה היא לחשוף דברים סמויים. אם נקבע בחוק דרך שבה יש לקבוע את השכר - הוא לא יהיה סמוי.

ל. דיציאן:
אותי מעניינת המהות של העניין ולא הנוהל.

ח. שמעוני:
אם שר יוסיף לעובדים 15% במקום 5%, ואפילו לפי נוהל טוב, כיצד נדע מזה? יש צורך באישור הממשלה.

י. ברק:
אחרי המלה "אישורם" יבוא "על-ידי הממשלה".

סעיף קטן (א) נתקבל.

בסעיף קטן (ב), אחרי המלה "אישורם" יבוא "על-ידי הממשלה".

סעיף קטן (ג)

י. ברק:
בוועדה הישמעו דעות והיה סיכום על כך שאפשר לפתור מעביד מחובת הודעה במקרה של סוד מסחרי או כלכלי. לאחר מחשבה שניה נדמה לי שהבעיה היא לא רק סוד כלכלי אלא גם סוד בטחוני או מדיני. לדוגמה, מפעל מסויים מעסיק מומחים, אם יינתן לכך פומבי עלול להיות נזק בטחוני.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אנחנו ביקשנו שהפטור יהיה באישור ועדת העבודה.

י. ברק:
אני מציע לשקול אם רצוי שתיכנסו לבעיות האלה. אם מדובר בסודות מסחריים, לפעמים אי-אפשר להביא לוועדה עניינים מסוגים אלה. יש לי ספק אם אתם צריכים להכנס לבירור שאלות עדינות כל כך. אם אתם עומדים על התוספת, אינני מתנגד.

בסעיף קטן (ג), אחרי המלים "לפטור בצו" יבוא "באישור ועדת העבודה של הכנסת".

סעיף קטן (ד) נתקבל.

סעיף קטן (ה) נתקבל.

סעיף קטן (ו) נתקבל.

סעיף קטן (ז)

אני מבקש להוסיף: "או מחמת תנאים שלא
היתה לו שליטה עליהם".

ה. שמעוני:

האם אין מקום לקבוע קנס הדרגתי לפי משך
הזמן?

ל. דיציאן:

זה נתון לשיקול דעתו של השופט, כי מדובר
בעונש מקסימאלי.

י. ברק:

אני מסכים לתוספת המוצעת על-ידי חבר-

הכנסת שמעוני.

בסעיף קטן (ז) תווספנה המלים "או שהעבירה נעברה עקב גורם
שאינו בשליטתו".

הישיבה ננעלה בשעה 12.30.